

*Костюченко О. Є.,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права і процесу
Національного авіаційного університету,
провідний науковий співробітник відділу забезпечення інтеграції академічної
та університетської правової науки та розвитку юридичної освіти
Київського регіонального центру Національної академії правових наук України*

ДОГОВІР АУТСОРСИНГУ: ПОНЯТТЯ ТА ІСТОТНІ УМОВИ

Анотація. У статті досліджується проблема визначення поняття договору аутсорсингу та його істотних умов. Відстоюється думка, що розвиток договірних відносин та поява нових видів договорів, що укладаються учасниками цивільного обороту, вимагає оновлення законодавства, зокрема доповнення ЦК України положеннями щодо нормативного регулювання договору аутсорсингу. Зважаючи на той факт, що договори аутсорсингу укладаються на тривалій основі задля забезпечення діяльності замовника за рахунок залучення у його підприємницьку діяльність зовнішніх джерел, цей вид договорів має свою специфіку, що відрізняє його від договорів підряду та договорів про надання послуг. Також необхідно враховувати те, що види аутсорсингу, які застосовуються у світовій практиці, охоплюють різноманітні роботи та послуги, пов'язані з виробничими можливостями аутсорсерів або наявними у їхньому розпорядженні унікальними технологіями чи засобами виробництва тощо. Обґрунтовується, що визначальною особливістю усіх видів договорів аутсорсингу є те, що вони укладаються між юридичними особами на тривалій час задля інтеграції їхніх виробничих процесів за завданням замовника з метою досягнення підприємницьких цілей останнього. Предметом договору аутсорсингу може бути залучення зовнішніх джерел як у вигляді виконуваної роботи, так і у вигляді аутсорсингових послуг, де кількісні та якісні показники виступають необхідним складником визначення предмета договору аутсорсингу. Для належного виконання сторонами аутсорсингу своїх договірних зобов'язань та досягнення єдності у тлумаченні умов договору, на нашу думку, якісні показники можуть визначатися через функціональний критерій і критерій відповідності. У статті запропоновано для вдосконалення вітчизняного цивільного законодавства у частині договірних зобов'язань закріпити визначення аутсорсингу та його істотні умови. Зокрема, пропонується під договором аутсорсингу розуміти домовленість двох або більше сторін, за якою одна сторона (замовник) для організації своєї діяльності передає свої непрофільні функції або бізнес-процеси іншій стороні (аутсорсеру) на певний строк, а аутсорсер зобов'язується за плату та за завданням замовника залучити власні ресурси для виконання робіт чи надання послуг у кількості та якості, обумовлених договором. Істотними умовами договору аутсорсингу запропоновано визначити предмет договору, де якісні та кількісні показники є його складником, та строк договору.

Ключові слова: цивільно-правовий договір, договір аутсорсингу, підряд, роботи, послуги, замовник, аутсорсер, істотні умови договору, предмет договору, строк договору.

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин в Україні неминуче позначився на розвитку договірних відносин, які забезпечують цивільний обіг товарів, робіт та послуг. У зв'язку із цим на практиці все частіше сторони укладають договори, не поійменовані у Цивільному кодексі України (ЦК України). Відночас такий договір, як аутсорсинг, вимагає більш детального правового регулювання, адже на практиці в процесі його реалізації у сторін виникають проблеми, пов'язані з належним виконанням своїх договірних зобов'язань. Невизначеність правового регулювання договору аутсорсингу актуалізує науково-практичну проблему встановлення його приналежності до конкретної групи цивільно-правових договорів та визначення істотних його умов, недосягнення згоди за якими робить такий договір нікчемним. У цьому контексті першочергового вирішення вимагає проблема визначення істотних умов договору аутсорсингу.

Аналіз останніх публікацій свідчить, що аутсорсинг уже тривалий час досліджується науковцями, проте дотепер його юридична характеристика не вирізняється єдністю наукових підходів. Договір аутсорсингу у вітчизняному бізнес-середовищі зайняв своє місце поряд з іншими цивільно-правовими договорами, але його правове регулювання потребує вдосконалення на основі традиційних доктринальних підходів до розуміння базових умов законодавчого регулювання договірних зобов'язань. Науково-методичною базою пропонованого дослідження стали праці таких учених, як: О.В. Борисюк, А.Б. Гриняк, О.В. Дзера, І.І. Зазуляк, О.С. Іоффе, М.А. Йохна, М.І. Карлін, В.І. Крат, Н.С. Кузнецова, В.В. Луць, О.П. Печений, О.В. Осадчук, А.Е.Ю. Передерій, І.В. Спасибо-Фатєєва, Р.І. Таш'ян, В.Г. Швидка.

Метою статті є визначення поняття договору аутсорсингу та істотних його умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науковці однакостайні в тому, що нині договір є однією з найбільш поширених форм організації цивільного обігу [1, с. 9]. Також у науці відстоюється думка, що договір являє собою різновид правового акта, тобто виступає зовнішньою юридичною формою, що є носієм змістовних елементів правової системи (норм права, індивідуальних приписів, автономних рішень осіб та ін.) і спрямована на досягнення певних юридичних наслідків [2, с. 22]. Отже, договір аутсорсингу як конкретний правовий засіб забезпечення цивільного обороту спрямований на впорядкування відносин між його учасниками за рахунок індивідуалізації та конкретизації прав та обов'язків. Для визначення таких прав та обов'язків принциповим є розуміння того, що виступає предметом договору.

Відповідно до положень ст. 638 ЦК України, «договір є укладеним, якщо сторони досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї зі сторін має бути досягнуто згоди» [3]. Водночас на практиці не всі види договорів поійменовані у законодавстві, а ч. 2 ст. 628 ЦК України надає сторонам правову можливість укласти договір, що містить елементи різних договорів (змішаний договір). У такому разі до змішаного договору застосовуються відповідні частини положень актів цивільного законодавства про договори, елементи яких у ньому містяться, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору. О.С. Іоффе свого часу писав, що під час визначення кола істотних умов договору не можна не зважати на те, що вирішення цього питання, перш за все, залежить від специфіки кожного конкретного договірного зобов'язання. Для визначення кола істотних умов закон передусім відсилає до спеціальних норм, присвячених договорам певного виду [4, с. 28].

До будь-якого цивільно-правового договору мають застосовуватися норми, що містяться в актах цивільного законодавства. Однак і правильно визначити коло тих норм, які мають застосовуватися до того чи іншого договору, не завжди вдається. Так, якщо зі змісту та суті змішаного договору стає зрозуміло, елементи яких договорів у ньому містяться, то, наприклад, договір аутсорсингу не завжди дає змогу чітко визначити приналежність до того чи іншого виду договорів.

Отже, для належної реалізації договору аутсорсингу у першу чергу необхідно з'ясувати його істотні умови, які, на наше переконання, мають визначитися на підставі загальних положень про договір із застосуванням положень про виконання робіт чи надання послуг [3]. Але для кожного окремого договору аутсорсингу мають ураховуватися ті норми, які відображають його специфіку. Для розуміння суті договору аутсорсингу варто звернути увагу та те, що таке аутсорсинг, і відповідно до цього визначити ті умови договору, які є необхідними згідно з положеннями актів цивільного законодавства.

Термін «аутсорсинг» походить від англійського *outside resource using* – «використання зовнішніх ресурсів». У світовій бізнес-практиці, пише В.Г. Швидка, під цим терміном зазвичай розуміють послідовність організаційних рішень, суть яких полягає у передачі деяких рішень, самостійно реалізованих організацією функцій або видів діяльності зовнішній організації [5, с. 79].

Існують такі види аутсорсингу: професійний аутсорсинг (спеціалізовані послуги, юридичні, бухгалтерські тощо), мультисорсинг, ІТ-аутсорсинг, спеціалізований аутсорсинг, застосовується для конкретних бізнес-процесів, аутсорсинг бізнес-процесів, виробничий аутсорсинг, аутсорсинг проекту, операційний аутсорсинг, місцевий аутсорсинг, офшорний аутсорсинг. Ці види аутсорсингу пов'язані із залученням зовнішніх ресурсів для розвитку бізнесу замовника, наприклад аутсорсинг бізнес-процесів, аутсорсинг людських ресурсів: обробка транзакцій, управління поставками, адміністративна підтримка, юридичне чи бухгалтерське обслуговування, безпека, технологічна підтримка електронної комерції тощо [6].

Як свідчить сучасна практика, сторонами договору аутсорсингу виступають замовник та аутсорсер. Аутсорсинг

бізнес-процесів, стверджують науковці, означає передачу аутсорсеру тих взаємозалежних функцій, видів діяльності (бізнес-процесів), що не є для організації основними (бухгалтерський та податковий облік, логістика, маркетинг, реклама, служба охорони та безпеки, клінінг, організація харчування тощо) [7, с. 121]. М.І. Карлін та О.В. Борисюк зазначають, що аутсорсинг (*outsourcing* – зовнішнє джерело) передбачає, що компанія передає яку-небудь зі своїх функцій зовнішній компанії (підрозділу іншої компанії). Тобто клієнт начебто купує у фірми послугу, а не працю конкретних спеціалістів. Як правило, на аутсорсинг переводять роботи, що необхідні для підтримання життєзабезпечення компанії, але не є профільними для неї: обслуговування комп'ютерних мереж, логістику, маркетингові дослідження, оформлення займів або прибирання приміщень. Одним із найпоширеніших прикладів аутсорсингу є проведення бухгалтерського аудиту спеціалізованою компанією [8, с. 98].

Отже, за договором аутсорсингу можуть виконуватися певні роботи чи надаватися послуги. Фактично від виду аутсорсингу залежить те, норми якої групи договорів необхідно застосовувати в процесі досягнення домовленості між сторонами цивільно-правового договору. Також варто звернути увагу на той факт, що види зовнішніх джерел для забезпечення функціонування замовника за договором аутсорсингу вказують на певні відмінності предмета договору (роботи, послуги), зокрема «послуга споживається в процесі її надання, а виконання роботи та споживання її результатів не збігаються у часі» [9, с. 20]. Ці відмінності суттєво впливають на визначення предмета договору, зокрема:

- у договорі аутсорсингу, де предметом домовленості сторін є надання послуг згідно зі ст. 901 ЦК України, одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором;

- у договорі аутсорсингу, де предмет домовленості сторін полягає у виконанні роботи, необхідно виходити з того, що, згідно зі ст. 837 ЦК України, одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу.

У першому випадку предметом договору аутсорсингу виступають послуги, що споживаються в процесі певної діяльності та які не є матеріальними об'єктами і «нероздільно пов'язані з особистістю послугонадавача» [10, с. 501]. У другому випадку йдеться про конкретний «індивідуалізований результат праці підрядника, який набуває тієї чи іншої матеріальної форми, оскільки робота виконується з матеріалів сторін і здається у вигляді, придатному для оцінки» [10, с. 435]. Водночас необхідно зазначити, що у цивілістичній доктрині не досягнуто єдності поглядів не тільки відносно критеріїв розмежування договору підряду та договору надання послуг, а й навіть відносно класифікаційного співвідношення понять роботи і послуги. Правозастосовна практика у питанні, що розглядається, є досить суперечливою [11, с. 334, 338]. А отже, усе це ускладнює визначення предмета договору аутсорсингу, адже, як показує практика, види аутсорсингу відрізняються не лише за видами виконуваних робіт чи послуг. Йдеться про випадки,

коли серед видів аутсорсингу виокремлюють аутстафінг – домовленість сторін про залучення персоналу як зовнішнього джерела.

Позаяк у цій статті розглядаються договори аутсорсингу, у яких предмет договору стосується робіт чи послуг, звернемо увагу на твердження І.І. Зазуляка, який наголошує, що «належа домовленість сторін щодо предмету договору детермінує, певним чином, подальше виконання договірних обов'язків із передання речі, виконання робіт, надання послуг, спільної діяльності. Тобто вона може допомогти в подальшому найкращим чином задовольнити інтереси кредитора у зобов'язаннях щодо одержання майна у власність чи користування, щодо виконання робіт, надання послуг, спільної діяльності». Автор акцентує увагу на тому, що «предмет договору хоча і є універсальною договірною умовою, що є необхідною для будь-якого договору, залежить від специфіки договору того чи іншого виду, й домовленість щодо нього має враховувати цю специфіку, складові елементи предмету. До складових елементів предмету договору, що відображає його специфіку, відносяться зміст та обсяг робіт у договорі будівельного підряду, кількість та номенклатура товару у договорі поставки, опис нерухомого майна з визначенням площі, адреси та інших даних у договорі відчуження житла та інші» [12, с. 11]. Погоджуючись із наведеними твердженнями, зазначимо, що правильне визначення предмета договору аутсорсингу передусім має принципове значення для належного його виконання і для запобігання можливим розбіжностям у його тлумаченні сторонами договору. Водночас предмет договору аутсорсингу, на нашу думку, не може бути визначений тільки вказівкою на види робіт та завдання замовника чи вид послуги, що очікується в процесі виконання договору.

На наше переконання, замовник та аутсорсер, узгоджуючи предмет договору, повинні визначити кількісні та якісні параметри робіт або послуг і врахувати особливості того виду договору, до підвиду якого належить договір аутсорсингу, укласти який мають намір сторони. Так, договір аутсорсингу на виконання робіт повинен базуватися на загальних правилах договору підряду, а договір аутсорсингу про послуги – на правилах договору про надання послуг.

Визначаючи предмет договору аутсорсингу на виконання робіт, необхідно враховувати не лише кількісні та якісні параметри роботи відповідно до технічних умов, державних стандартів, а й кількісні та якісні показники робіт, що органічно інтегруються в єдиний виробничий процес замовника. Положеннями ЦК України передбачено, що виконання підрядних робіт здійснюється засобами та матеріалами підрядника [3]. І тут ми можемо говорити, що залучення зовнішнього джерела замовником по договору аутсорсингу може передбачати виконання робіт конкретними, визначеними замовником засобами або наявними у його розпорядженні технологіями. По суті, замовник звертається до аутсорсера саме для виконання робіт тими засобами та із застосуванням тих технологій, які потрібні йому в його діяльності.

Також можна говорити, що визначення предмета договору аутсорсингу на базі нормативних положень про договір підряду не завжди задовольняє потреби замовника. Передаючи на аутсорсинг конкретні види робіт, що не є основними в діяльності замовника, останній намагається організувати свою роботу із залученням зовнішніх ресурсів на тривалій основі. Тобто

визначальною особливістю аутсорсингу, яка відрізняє його від підряду, є те, що договірні відносини між замовником та аутсорсером мають тривалий характер, що забезпечує системне та безперебійне виконання аутсорсером робіт. На противагу цьому за договором підряду підрядник має намір виконати конкретну роботу й отримати за це прибуток, що не передбачає тривалості відносин в організації роботи замовника і аутсорсера як діяльності в єдиному виробничому процесі.

А.Е.Ю. Передерій зазначає, що за аутсорсингом відбувається стратегічна, довгострокова інтеграція спільних дій. Орієнтуючись на довгострокові перспективи співпраці, організація-замовник та аутсорсер інтегрують свою господарську діяльність таким чином, що сторони договору беруть на себе зобов'язання щодо розподілу ризиків та участі у розподілі прибутків [13, с. 129, 132]. Водночас така інтеграція діяльності замовника та аутсорсера не може трактуватися у розумінні ст. 1130 ЦК України, коли «сторони (учасники) зобов'язуються спільно діяти без створення юридичної особи для досягнення певної мети, що не суперечить законів» [3]. За договором аутсорсингу фактично реалізується спільна діяльність сторін договору, але результати такої спільної діяльності потрібні замовникові, і у цьому контексті аутсорсер, що володіє та розпоряджається унікальними технологіями виробництва, устаткуванням та обладнанням, виступає виконавцем робіт не тільки відповідно до завдання замовника, а й у зв'язку з тим, що він виконує роботи із застосуванням визначених замовником засобів та технологій.

Також договір аутсорсингу на виконання робіт може застосовуватися для проведення наукомістких унікальних робіт, результати яких потрібні конкретному замовнику на довгостроковій основі; із цією метою аутсорсер формує власні ресурси (основні фонди) задля задоволення потреб замовника. При цьому єдність процесів діяльності замовника та аутсорсера утворюють між ними зв'язок, який неминуче позначається на розподілі ризиків і розподілі прибутків від основної діяльності замовника.

Разом із тим слід відзначити, що питома вага договорів аутсорсингу припадає на договори, у яких предметом виступають послуги. Послуга як предмет договору аутсорсингу має певні особливості. Зокрема, послуга, яка споживається замовником у процесі вчинення певних дій або здійснення певної діяльності, потрібна йому, як правило, тривалий час. Для замовника отримувана від аутсорсера послуга має дати певний соціальний чи економічний ефект, при тому що результатом надання послуг зазвичай не передбачається створення матеріального об'єкта, з приводу якого сторони уклали цивільно-правовий договір.

Типові послуги, наприклад консультація, навчання тощо, реалізуються без будь-яких суттєвих відмінностей. Аутсорсингові послуги відрізняються системністю, безперебійністю та тривалістю, де фактичний результат послуги залежить не від простого корисного ефекту. Такий ефект має ще й економічні властивості для компанії-замовника, тобто не просто не матеріалізований ефект, а тривалий економічний ефект, наприклад зниження трансакційних витрат замовника або підвищення його конкурентоспроможності, закріплення його конкурентної позиції на нових ринках тощо. Отже, аутсорсингова послуга як предмет договору має вартісне вираження як цілісна сукупність цільових дій чи діяльності аутсорсера. Така послуга має

власні обсяг та зміст, тобто здійснення дій, спрямованих на досягнення економічного ефекту в господарській діяльності компанії замовника аутсорсингової послуги.

Визначаючи предмет договору аутсорсингу, слід також установити якісні та кількісні показники послуги, що є дещо ускладненим завданням, бо переважно такі послуги є унікальними, а їх кінцевий результат не має матеріалізованої форми, яку сторони не завжди можуть передбачити на етапі укладення договору. Уважаємо, що кількість послуги як форма чи міра задоволення потреб замовника може вимірюватися терміном надання послуги. Водночас якість послуги та її оцінка ускладнена, проте, як наголошують науковці, «якість послуги, що надається, є чи не найважливішою характеристикою предмета договору» [10, с. 502].

Заслугує на окрему увагу той факт, що в сучасному світі послуги мають тенденцію до змін та появи нових видів. Розвиток телекомунікаційних технологій, тривала пандемія, соціальне дистанціювання зумовлюють розширення ринку послуг, що є відповіддю на нові потреби юридичних та фізичних осіб. У такому контексті послуга як предмет договору, на нашу думку, повинна мати критерії оцінки якості послуги. Отже, з огляду на те, що сучасний ринок послуг у світовій економіці постійно зростає, а самі послуги мають тенденцію до розширення за рахунок появи нових потреб бізнесу, відповідно, і вирішення такого питання, як якість послуг, у договорі аутсорсингу має здійснюватися через визначення критеріїв оцінки якості послуг.

Якість аутсорсингової послуги можна визначати, наприклад, через «функціональний» критерій та критерій «відповідності». Перший критерій розкривається через визначення переліку функцій аутсорсера під час надання послуги замовнику, що може включати перелік устаткування чи технологій, які застосовуються аутсорсером у процесі виконання договору. Другий критерій передбачає застосування сторонами нормативів, стандартів тощо та вимоги замовника. Визначення якості аутсорсингової послуги як складник предмета договору є нормативно забезпеченим критерієм задоволення інтересу замовника, який є нематеріальним результатом діяльності аутсорсера. Тобто визначення якості аутсорсингової послуги у договорі через її функціональний критерій та критерій відповідності створює певну правову визначеність у питанні того, яка саме послуга потрібна замовнику й яку зобов'язується надати йому аутсорсер.

Повертаючись до сутності договорів аутсорсингу щодо взаємної інтеграції виробничих процесів замовника та аутсорсера для досягнення мети діяльності замовника, зазначимо, що тривалість виконання робіт чи надання послуг як спосіб залучення у підприємницьку діяльність замовника зовнішнього джерела є визначальною умовою для таких договорів, а отже, ми вважаємо, що, окрім предмета договору з його особливостями та специфікою, істотною умовою договору аутсорсингу виступає строк договору. Саме строк договору як істотна умова договору аутсорсингу виокремлює його з-поміж таких договорів, як договір підряду та договори про надання послуг.

Також варто звернути увагу на те, що замовники укладають договори з аутсорсерами задля мінімізації своїх витрат або для залучення у свої виробничі процеси нових технологій чи інноваційних засобів виробництва. Це свідчить, що аутсорсером виступають юридичні особи, які володіють унікальними чи/та інноваційними засобами праці. А отже, договори аутсорсингу

укладаються між двома юридичними особами, що також указує на певну специфіку цих цивільно-правових договорів.

Висновки. Розвиток договірних відносин та поява нових видів договорів, що укладаються учасниками цивільного обороту, переконують у необхідності оновлення законодавства, а саме: доповнення ЦК України положеннями щодо нормативного регулювання договору аутсорсингу. Зважаючи на той факт, що договори аутсорсингу укладаються на тривалій основі задля забезпечення діяльності замовника за рахунок залучення у його підприємницьку діяльність зовнішніх джерел, цей вид договорів має свою специфіку, що відрізняє його від договорів підряду та договорів про надання послуг. Також необхідно враховувати те, що види аутсорсингу, які застосовуються у світовій практиці, охоплюють різноманітні роботи та послуги, пов'язані з виробничими можливостям аутсорсерів або наявними у їхньому розпорядженні унікальними технологіями чи засобами виробництва тощо.

Визначальною особливістю усіх видів договорів аутсорсингу є те, що вони укладаються між юридичними особами на тривалий час задля інтеграції їхніх виробничих процесів за завданням замовника з метою досягнення підприємницьких цілей останнього. Предметом договору аутсорсингу може бути залучення зовнішніх джерел як у вигляді виконуваної роботи, так і у вигляді аутсорсингових послуг, де кількісні та якісні показники виступають необхідним складником визначення предмета договору аутсорсингу. Для належного виконання сторонами аутсорсингу своїх договірних зобов'язань та досягнення єдності у тлумаченні умов договору, на нашу думку, якісні показники можуть визначатися через функціональний критерій та критерій відповідності.

Для вдосконалення вітчизняного цивільного законодавства у частині договірних зобов'язань пропонуємо:

- під договором аутсорсингу розуміти домовленість двох або більше сторін, за якою одна сторона (замовник) для організації своєї діяльності передає свої непрофільні функції або бізнес-процеси іншій стороні (аутсорсеру) на певний строк, а аутсорсер зобов'язується за плату та за завданням замовника залучити власні ресурси для виконання робіт чи надання послуг у кількості та якості, обумовлених договором;
- визначити істотними умовами договору аутсорсингу: предмет договору, де якісні та кількісні показники є його складниками, та строк договору;
- продовжити дослідження особливостей видів договору аутсорсингу для обґрунтованого формулювання інших нормативних положень щодо цього договору, які необхідно закріпити в цивільному законодавстві.

Література:

1. Андреев С.Е., Сивачева И.А., Федотова А.И. Договор: заключение, изменение, расторжение. Москва : Проспект, 1997. 376 с.
2. Погребняк С. Договор: загальнонотейоретичне розуміння. *Вісник Академії правових наук*. 2011. № 4. С. 17–28.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40–44. Ст. 356.
4. Иоффе О.С. Обязательственное право. Москва : Госюриздат, 1975. 342 с.
5. Швидка В.Г. Теоретичні та практичні питання правового регулювання договору аутсорсингу в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2018. Вип. 2. Т. 1. С. 79–82.

6. The 11 Types of Outsourcing Explained. URL: <https://myva360.com/blog/the-11-types-of-outsourcing-explained> (дата звернення: 05.01.2022).
7. Осадчук О.В., Йохна М.А. Аутсорсинг як технологія підвищення ефективності діяльності сучасних організацій. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 3. Т. 3. С. 119–122.
8. Карлін М.І., Борисюк О.В. Можливості застосування лізингу персоналу і аутсорсингу в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2011. № 1. С. 96–102.
9. Гриняк А. Особливості розмежування договорів підяду та договорів із надання послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 4. С. 18–20.
10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2-х т. / за заг. ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця ; 6-т вид., перероб. і доп. Київ : Юрінком Інтер, 2019. Т. II. 1048 с.
11. Харьковская цивилистическая школа: о договоре : монографія / И.В. Спасибо-Фатеева, О.П. Печеный, В.И. Крат и др. ; под. общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. Харьков : Право, 2017. 576 с.
12. Зазуляк І.І. Істотні умови договору: теоретичний аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2009. 16 с.
13. Передрій А.Е.Ю. Методика вибору компанії аутсорсера. *Вісник НТУ «ХП»*. 2013. № 22(995). С. 128–133.

Kostyuchenko O. The agreement of outsourcing: concepts and essential conditions

Summary. It is researched the problem of defining the concept of outsourcing agreement and its essential conditions in the article. It is argued that the development of contractual relations and the emergence of new types of agreements concluded by participants in civil turnover convinces of a need to renew the legislation by supplementing the provisions of the Central Committee of Ukraine on regulations of outsourcing agreement. Considering that outsourcing agreements are concluded on a long-term basis to ensure the customer's activities by attracting external sources

to its business activities. These agreements have their own specifics different from work contracts and service contracts. It should be also considered that the outsourcing types which have world experience include a variety of works and services that are related to the production capabilities of outsourcers or available unique technologies or means of production, and so on. It is substantiated that the defining features of all types of outsourcing agreements are that they are concluded between legal entities for a long period to integrate their production processes on behalf of the customer in order to achieve business goals of the latter. The subject of the outsourcing agreement can be both the involvement of external sources in the form of performed work and in the form of outsourcing services, where quantitative and qualitative indicators are necessary for determining the subject of outsourcing agreement. In order to implement properly the outsource services by the parties and the unity to interpretate the terms of the agreement, in our opinion, the quality indicators can be determined through functional criteria and compliance criteria. Working on the improvement of domestic civil law in terms of contractual obligations it is proposed in the article to establish its definition and essential conditions, in particular: it is proposed to understand the outsourcing agreement as an agreement between two or more parties, where one party (the employer) for organization of his business passes his non-relevant functions or business processes to another part (outsourcer) for a certain period, and the outsourcer undertakes for a fee and customer's tasks to attract its own resources to perform work or provide services in quantity and quality specified in the agreement. And by essential terms of the outsourcing agreement there are proposed to determine: the agreement subject, where qualitative and quantitative indicators are its component; and the agreement term.

Key words: civil law agreement, outsourcing agreement, contract, works, services, customer, outsourcer, essential terms of the agreement, an agreement, term of the agreement.